

متن کامل گزارش البرادعی درباره برنامه هسته‌ای ایران

- مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از ناتوانی این نهاد در ارائه نسخه‌ای از سند مربوط به مطالعات ادعایی به ایران ابراز تاسف کرد. متن گزارش فارس، متن گزارش البرادعی که امروز در اختیار 35 عضو شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مقر این آژانس در وین اتریش قرار گرفت به این شرح است: اجرائی توافقات پادمان‌های معاهده منع گسترش تسلیحات هسته‌ای و شرایط مندرج در قطعنامه‌های 1737 (2006)، 1747 (2007) و 1803 (2008) در جمهوری اسلامی ایران
- 1- مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در 26 می 2008 به شورای حکام درباره توافق پادمان پیمان منع گسترش سلاح اتمی و شرایط مربوط به قطعنامه‌های 1737، 1747 و 1803 شورای امنیت سازمان ملل متحد درباره جمهوری اسلامی ایران گزارش داد. این گزارش تحولات مرتبط را از آن زمان پوشش می‌دهد.
- A. فعالیت‌های جاری مرتبط با غنی‌سازی
- 2- از زمان گزارش پیشین "محمد البرادعی"، ایران به راه‌اندازی 3 هزار سانتریفیوژ اولیه واحد IR-1 را در نیروگاه غنی‌سازی سوخت ادامه داده‌است؛ علاوه بر این، کار نصب در 4 واحد دیگر ادامه داشته است. پنج آبشار 164 سانتریفیوژی واحد A26 با UF6 تغذیه می‌شود و آبشار دیگر از همان واحد در خلا بدون UF6 بود همچنین نصب 12 آبشار در آن واحد ادامه دارد.
- تمامی مواد هسته‌ای در نیروگاه غنی‌سازی سوخت همچنین تمامی آبشارهای نصب‌شده تحت بررسی و نظارت آژانس قرار دارند. از تاریخ 30 اگوست 2008 میزان 5 هزار و 930 کیلوگرم UF6 به آبشارهایی که از 12 دسامبر 2007 فعالیت می‌کردند، تغذیه شدند و در تاریخ اخیر، آخرین راستی‌آزمایی موجودی فیزیکی توسط آژانس درباره نیروگاه غنی‌سازی سوخت انجام شد. مقادیر کلی UF6 تغذیه شده به آبشارها از آغاز کار در فوریه 2007 به 7 هزار و 600 کیلوگرم رسید. بر اساس سوابق راه‌اندازی روزانه ایران از 30 اگوست 2008، این کشور تقریباً 480 کیلوگرم از UF6 با غنای پایین تولید کرده است.
- 3- ایران در نیروگاه غنی‌سازی سوخت آزمایشی میان 16 می و 25 اگوست 2008 به طور کل تقریباً 30 کیلوگرم UF6 در 10 سانتریفیوژ آبشار IR-2 و یک سانتریفیوژ IR-1، IR-2 و IR-3 تغذیه شد. 139 سانتریفیوژ دیگر در یک مجموعه 162 دستگاهی IR-1 در خلا هستند اما با UF6 تغذیه نشدند. تمامی مواد هسته‌ای در نیروگاه غنی‌سازی سوخت آزمایشی همچنین محیط آبشاری تحت نظارت و احاطه آژانس قرار دارند.
- 4- نتایج نمونه‌های محیطی در نیروگاه غنی‌سازی سوخت و نیروگاه آزمایشی غنی‌سازی سوخت تا این تاریخ گرفته شدند و مقادیر فعالیت نیروگاه غنی‌سازی سوخت از آخرین گزارش البرادعی نشان می‌دهد که این نیروگاه‌ها بر اساس شرایط اعلام شده فعالیت می‌کرده‌اند. از مارس 2007 نیز 17 بازرسی بدون اطلاع قبلی در نیروگاه غنی‌سازی سوخت انجام شد.
- B. فعالیت‌های پردازش
- 5- آژانس به نظارت بر استفاده و ساخت اتاقک‌های داغ در راکتور تحقیقاتی تهران، همچنین تأسیسات تولید رادیوایزوتوپ فلز دیرگداز، ید و گاز گزنون، و راکتور تحقیقات هسته‌ای ایران از طریق راستی‌آزمایی اطلاعات طراحی و بازرسی‌های خود ادامه می‌دهد.
- هیچ نشانه‌ای از پردازش مجدد در حال انجام مرتبط با فعالیت‌های مرتبط در این تأسیسات وجود ندارد در حالی که ایران اعلام کرده است که هیچ پردازش مجدد مرتبط با فعالیت‌های تحقیق و توسعه نداشته است و آژانس فقط می‌تواند این موضوع را با توجه به این 3 تأسیسات تأیید کند زیرا اقدامات مربوط به پروتکل الحاقی موجود نیست.
- 6- ایران در 14 اگوست 2008 پرسشنامه اطلاعات طراحی به روز شده را برای تأسیسات تولید رادیوایزوتوپ فلز دیرگداز، ید و گاز گزنون همچنین آزمایشگاه‌های چندمنظوره جابرین حیان که هر دو در مرکز تحقیقات هسته‌ای تهران واقع هستند.
- پرسشنامه اطلاعات طراحی به روز شده برای تأسیسات تولید رادیوایزوتوپ فلز دیرگداز، ید و گاز گزنون داده‌هایی درباره طرح‌های ایران برای ساخت اورانیوم غنی‌پایین در آزمایشگاه‌های جابرین حیان به منظور تولید فلز دیرگداز در زمینه پزشکی از طریق پرتوافکنی این اهداف در راکتور تحقیقاتی ایران و جداسازی آنها در تأسیسات تولید رادیوایزوتوپ فلز دیرگداز، ید و گاز گزنون ارائه می‌کند.
- C. پروژه‌های مرتبط با راکتور آب سنگین
- 7- آژانس در 13 اگوست 2008 یک راستی‌آزمایی موجودی فیزیکی در نیروگاه تولید سوخت انجام داد و نتایج آن هنوز آماده نشده است. هیچ تغییر خاصی در شرایط ساخت نیروگاه تولید سوخت ذکر نشده است.
- 8- آژانس در 27 اگوست یک راستی‌آزمایی اطلاعات طراحی در IR-40 انجام داد و خاطرنشان کرد که ساخت این تأسیسات ادامه دارد و همچنین با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای به نظارت بر روند ساخت نیروگاه تولید آب سنگین که ظاهراً در شرایط اجرائی قرار دارد، ادامه می‌دهد.
- D- دیگر موضوعات مربوط به اجرا D-1- تبدیل اورانیوم
- 9- تا تاریخ سوم اوت 2008، حدود 28 تن اورانیوم به شکل UF6 در تأسیسات تبدیل اورانیوم (UCF) از 8 مارس 2008، یعنی آخرین راستی‌آزمایی درباره موجودی فیزیکی صورت گرفته توسط آژانس در UCF، تولید شد.
- این تولیدات جمع کل اورانیوم تولید شده به صورت UF6 در تأسیسات تبدیل اورانیوم را از مارس 2004 تاکنون به 342 تن رساند که همه آنها تحت نظارت و محدودیت آژانس قرار دارند.

در پرسشنامه‌های بازبینی شده مربوط به اطلاعات طراحی (DIQ) و آزمایشگاه‌های چندمنظوره جابربن حیان (JHL) که در پاراگراف 6 به آن پرداخته شده، ایران همچنین عنوان کرد که تبدیل مرتبط با فعالیت‌های تحقیق و توسعه در آزمایشگاه‌های چندمنظوره جابربن حیان انجام خواهد شد. (cf.GOV/2008/15) پاراگراف 9

D-2- اطلاعات مربوط به طراحی

10- همانگونه که در گزارش‌های قبلی در تاریخ 30 مارس 2007 به شورای حکام اعلام شد (GOV/2007/22) پاراگراف‌های 12 الی 14، آژانس از ایران خواست که در تصمیم خود در تعلیق در به کارگیری متن اصلاح‌شده از بخش عمومی ترتیبات تابعه کد 1. 3 تجدیدنظر کند. هیچ پیشرفتی در این مورد وجود نداشته است.

11- آژانس در دسامبر 2007 درخواست خود را مطرح کرد اما هنوز اطلاعات اولیه مربوط به طراحی برای نیروگاهی را که قرار است در "دارخوین" ساخته شود را دریافت نکرده است.

D-3- دیگر مسائل

12- در دوم آوریل 2008، آژانس از ایران خواست که در راستای اقدامی شفاف‌ساز، در کنار مسایل دیگر امکان دسترسی به دیگر اماکن مرتبط با ساخت سانتریفیوژها، تحقیق و توسعه درباره غنی‌سازی اورانیوم و استخراج و آسیاب اورانیوم را در اختیار قرار دهد (GOV/2008/15). پاراگراف 13. ایران تاکنون با درخواست آژانس موافقت نکرده است.

13- در 3 سپتامبر 2008، آژانس بازرسی‌هایی در نیروگاه هسته‌ای بوشهر انجام داد. همه قطعات سوختی که از سوی فدراسیون روسیه برای استفاده در نیروگاه ارایه شده همچنان تحت مهر و موم آژانس قرار دارد.

E- ابعاد نظامی احتمالی

14- تعدادی موضوعات مهم باقی‌مانده به قوت خویش باقی است که در گزارش پیشین مدیر کل به شورا (GOV/2008/15) پاراگراف 14) به آن اشاره شده است. این موضوعات مطرح کننده نگرانی‌هایی درباره ابعاد نظامی احتمالی برنامه هسته‌ای ایران هستند.

همانگونه که در گزارش مدیر کل ذکر شد، برای این که آژانس قادر باشد به این نگرانی‌ها رسیدگی کند و درباره نبود مواد و فعالیت‌های هسته‌ای اعلام نشده در ایران اطمینان حاصل کند، لازم است ایران در کنار مسایل دیگر، اطلاعاتی و دسترسی لازم را در موارد زیر ارایه کند: حل مسایل مربوط به مطالعات ادعایی، ارایه اطلاعات بیشتر در زمینه شرایط دستیابی به سند مربوط به فلز اورانیوم. توضیح درباره فعالیت‌های مربوط به تهیه و تحقیق و توسعه نهادها و شرکت‌های نظامی که می‌توانند به برنامه هسته‌ای مرتبط باشند. ارایه توضیح درباره تولید تجهیزات و قطعات هسته‌ای توسط شرکت‌های وابسته به صنایع دفاعی.

15- همچنین همانگونه که در گزارش GOV/2008/15 و در پاراگراف‌های 16 الی 25 توضیح داده شده است، نشست‌های متعددی در آوریل و ماه مه 2008 برگزار شد. آژانس مباحثاتی با مقامات ایرانی در این باره انجام داد و خواستار توضیحات اضافی درباره ماهیت برنامه هسته‌ای ایران شد.

ایران پاسخ‌های مکتوبی را در 14 و 23 ماه مه 2008 ارایه کرد که در تاریخ اول مربوط به سند 117 صفحه‌ای است که در آن ایران به اتهامات مربوط به پروژه نمک سبز، آزمایش مواد با قابلیت انفجاری بالا و پروژه محفظه کلاهک پاسخ داده است.

ایران درستی برخی از اطلاعات ارایه شده در پیوست مربوط به گزارش GOV/2008/15 را تایید کرد و تاکید کرد که همه اتهامات مطرح شده بر اساس سندی جعلی و داده‌ها و اطلاعات ساختگی مطرح شده است.

ایران بر نقص‌هایی که در شکل و ساختار این گزارش وجود داشت تاکید کرد و گفت که اگر چه به این کشور نسخه‌های الکترونیکی اسناد ارایه شده است اما ایران نسخه‌های این اسناد را دریافت نکرده که قادر باشد ساختگی و یا جعلی بودن آنها را تایید کند.

ایران همچنین نگرانی خود را در این باره اعلام کرد که حل و فصل برخی از این موضوعات نیازمند دسترسی آژانس به اطلاعات حساس مرتبط با فعالیت‌های متعارف نظامی و موشکی این کشور است. (4)

16- آژانس پس از ارزیابی‌های بیشتر پاسخ ایران، در مجموعه نشست‌هایی که در تهران بین 7 الی 8 و 18 الی 20 اوت 2008 برگزار شد به تاکید بر حوزه‌هایی پرداخت که اطلاعات اضافی مورد نیاز بود.

آژانس ضمن ابراز تأسف درباره این که در موقعیتی نبوده که بتواند نسخه ای از سند مربوط به مطالعات ادعایی را در اختیار تهران قرار دهد، بر این امر تاکید کرد که سند به اندازه کافی جامع و مفصل (5) بود و باید جدی گرفته شود بخصوص با توجه به این واقعیت که ایران اعتراف کرده است برخی از اطلاعات مندرج در آن صحیح است.

آژانس همچنین خواستار مباحثات فوری با ایران شد که در نتیجه آن این آژانس به این جمع‌بندی رسید که ایران ممکن است اطلاعات اضافی بخصوص در زمینه آزمایش مواد با قابلیت انفجاری زیاد و فعالیت‌های مربوط به موشکی داشته باشد و می‌تواند ماهیت مطالعات ادعایی را بیش از پیش روشن کند.

آژانس ایران را ترغیب کرد که شفافیت‌سازی بیشتری انجام داده و به موضوع اتهامات با دیدگاه از بین بردن تردیدهایی بپردازد که بطور عادی درباره همه موضوعات باقی‌مانده و درباره صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران مطرح می‌شود.

آژانس همچنین تمایل خود را برای بحث درباره مدالیته‌هایی [چگونگی‌ها] بیان کرده است که این کشور را قادر می‌سازد همانگونه که بر آن تاکید دارد بطور قابل استناد و معبری نشان دهد فعالیت‌هایی که در اسناد به آنها اشاره شده مربوط به هسته‌ای نبوده است. ضمن این که اطلاعات حساس مربوط به فعالیت‌های نظامی متعارف خود را حفظ کند.

17- برای این هدف، در روند نشست‌ها آژانس پیشنهادهای ملموسی برای رسیدگی به موضوع مطالعات ادعایی مطرح کرد. موارد زیر مثال‌هایی از این پیشنهادها هستند.

(a) بطور کل در ارتباط با مطالعات ادعایی آژانس درخواست کرده که ایران به معرفی و ارایه توضیح درباره عناصر مندرج در سند [مطالعات ادعایی] بپردازد که خود آن را کاملاً درست عنوان کرده است و جنبه‌هایی را روشن کند که ایران آن را ساختگی می‌داند.

(b) در ارتباط با مورد اتهامی مربوط به پروژه نمک سبز، آژانس خواستار دسترسی به نسخه اصلی نام‌های مربوط به قراردادهای شرکت "کیمیا معدن" شده است که ایران وجود آن را اعتراف کرده است و همچنین خواستار نسخه‌هایی از برخی از نام‌هایی شد که ایران به آژانس با این دیدگاه ارایه کرده است که برخی از تناقضات شناسایی شده توسط آژانس و در حمایت از اسناد ارایه شده از سوی ایران حل و فصل گردد. آژانس همچنین خواستار دسترسی به نام افرادی شده است که نامشان در سند مذکور آمده است.

(c) در ارتباط با مطالعات ادعایی مربوط به آزمایش مواد با قابلیت انفجاری زیاد، آژانس از ایران خواست که اطلاعات و اسناد اضافی را ارایه کرده و امکان دسترسی به افراد در حمایت از گفته‌های مبني بر کاربرد غیرنظامی و متعارف فعالیت‌های EBW را ارایه کند (GOV/2008/15، پاراگراف 20)

(d) در ارتباط با اسنادی که توضیحاتی درباره آزمایشات صورت گرفته بر ارتباط چاشنی یک خرج نیم‌کره‌ای از مواد با قابلیت انفجاری زیاد را ارایه می‌کرد و برای منفجر کردن یک وسیله هسته‌ای مناسب است، ایران اینگونه عنوان کرد که چنین فعالیتی در این کشور صورت نمی‌گیرد. از زمان گزارش قبلی مدیر کل آژانس اطلاعاتی را دریافت کرد که نشان

دهنده آزمایشاتی بود که در این سند توضیح داده شده است و ممکن است کمک و تخصص خارجی در آن دخالت داشته است. به ایران جزئیات مربوط به این اطلاعات ارایه شده

و از آن خواستار ارایه توضیحات در این باره شد.

(e) برخی از پارامترهای مهم منعکس شده در مستندات مرتبط به طراحی مجدد اتاق آزمایشی برای محفظه کلاهک شهاب 3، مشابه آنهایی است که در مستندات اشاره شده در پاراگرافهای (c) و (d) فوق آمده است (به عنوان مثال ابعاد).

آژانس پیشنهاد مباحثات با کارشناسان ایرانی درباره محتوای گزارش‌های مهندسی را داد که به طور مشروح مطالعات مرتبط با اثرات پارامترهای فیزیکی متعدد درباره بدنه محفظه از زمان پرتاب موشک تا انفجار آزمایشی را بررسی می‌کرد.

بحثها با هدف اطمینان یابی در این رابطه بوده است که آیا مطالعات با فعالیتهای هسته ای مرتبط، مربوط بوده است یا همانگونه که ایران بیان می‌دارد، این فعالیتهای با مسائل هسته ای مرتبط نیستند. به علاوه، آژانس درخواست دسترسی به سه کارگاه غیرنظامی شناسایی شده در مستندات را درخواست کرد.

18. آژانس بر این باور است که ایران، به عنوان موضوعی برای شفاف‌سازی، می‌تواند به آژانس در ارزیابی مطالعات ادعایی کمک نماید از طریق فراهم‌سازی دسترسی این نهاد به اسناد، اطلاعات و اشخاص، به منظور روشن کردن این که، فعالیتهای آن همان گونه که می‌گوید، به مسائل هسته‌ای مرتبط نیست. متأسفانه، ایران هنوز اطلاعات درخواستی یا دسترسی به استنادات درخواستی، مکانها یا افراد را ارائه نداده است.

19. همانگونه که در گزارش مدیر کل به شورای حکام در فوریه 2008 (19GOV/2008/4.Para) آمده، ایران گفته است که نمی‌تواند توضیحات اضافی درباره شرایط مرتبط با دستیابی به سند مربوط به فلز اورانیوم ارائه دهد و تکرار می‌کند که این سند به همراه مستندات P-1 دریافت شده است و از سوی ایران درخواست نشده بود.

20. آژانس هنوز در انتظار پاسخ‌ها به شماری از سوالات مرتبط با تهیه و خریدهاست که ممکن است به روشن شدن مسائل در کنار دیگر مسائل درباره نقش نهادهای مرتبط با ارتش و کارکنان آنها در تهیه و خریداری اقلام برای برنامه هسته ای ایران و فعالیت‌های هسته ای مرتبط در حمایت از این برنامه، منجر شود. با در نظر گرفتن تولید اجزای هسته ای مرتبط توسط شرکتهای مرتبط با صنایع دفاعی، پاسخ ایران در 23 مه 2008 اطلاعات جدیدی ارائه نداد. بنابراین ایران تاکنون از توجه به این موضوعات اهمال کرده است در حالی که از دیدگاه آن، چنین موضوعاتی می‌بایست به عنوان یک موضوع عادی پادمانی مورد توجه قرار گیرد و صرفاً پس از آن که موضوع مطالعات ادعایی حل شده باشد.

21. همانگونه که در گزارش پیشین مدیر کل آمده است، آژانس تا به حال اطلاعاتی -جدای از سند مربوط به فلز اورانیوم- درباره طرح واقعی یا ساخت اجزای مواد هسته‌ای یک سلاح هسته‌ای یا دیگر اجزای اصلی مشخص نظیر چاشنی از سوی ایران یا مطالعات فیزیک هسته‌ای مرتبط، در اختیار ندارد (24GOV/2008/4.Para).

آژانس استفاده واقعی از مواد هسته‌ای در ارتباط با مطالعات ادعایی کشف نکرده است. با این حال اگر ایران به عنوان اقدامی برای شفاف‌سازی، در انطباق با تعهداتش به موجب قطعنامه 1803(2008) و دیگر قطعنامه‌های مرتبط، برای حل اساسی موضوعات باقی مانده اقدام نکند، آژانس درموقعیتی نخواهد بود تا در زمینه راستی‌آزمایی نبود مواد یا فعالیتهای هسته‌ای اعلام نشده در ایران پیشرفت کند.

صرفاً از طریق حل سریع این موضوعات باقی مانده، تردیدهای ناشی درباره ماهیت منحصرأ صلح آمیز برنامه هسته ای ایران رفع می‌شود، بویژه در سایه سال‌های بسیار فعالیت‌های هسته‌ای مخفیانه از سوی ایران.

F. خلاصه

23. آژانس قادر بوده به راستی‌آزمایی عدم انحراف مواد هسته‌ای اعلام شده در ایران ادامه دهد. ایران به آژانس دسترسی به مواد هسته ای اعلام شده و دسترسی به گزارش‌های لازم مربوطه درباره مواد هسته ای در ارتباط با مواد و فعالیتهای هسته ای اعلام شده را داده است. با این حال، ایران متن اصلاح شده بخش عمومی توافقات تابعه کد 3.1 درباره شرایط اولیه اطلاعات مربوط به طرح را به کار نگرفته است.

23. آژانس متأسفانه قادر نبوده است پیشرفت اساسی درباره مطالعات ادعایی و دیگر موضوعات باقی مانده اصلی مرتبط که نگرانی جدی باقی مانده اند، صورت دهد. برای آژانس به منظور اینکه پیشرفت نماید، نخستین گام مهم، در ارتباط با مطالعات ادعایی، این است که ایران ابعاد این امر را روشن نماید که تا چه میزان اطلاعات مندرج در استنادات مرتبط واقعاً صحیح بوده و از منظر آن، چنین اطلاعاتی در کجا اصلاح شده یا به اهداف غیر هسته‌ای جایگزین مرتبط شده است. ایران باید به آژانس اطلاعات اساسی برای حمایت از اظهاریه‌های خود را ارائه دهد و دسترسی آژانس به استنادات و اشخاص مقتضی را در این رابطه فراهم کند. اگر ایران چنین شفاف‌سازی‌هایی را صورت ندهد و پروتکل الحاقی را اجرا نکند، آژانس قادر نخواهد بود اطمینان قابل توجهی درباره نبود مواد یا فعالیت‌های هسته ای اعلام نشده در ایران بدهد.

24. ایران برخلاف تصمیمات شورای امنیت، فعالیتهای مرتبط با غنی‌سازی خود را تعلیق نکرده و به عملیات در PFEP و FEP و نصب آبشارهای جدید و عملیات سانتریفیوژ نسل جدید برای اهداف آزمایشی ادامه می‌دهد. ایران در عین حال به ساخت IR-40 ادامه داده است.

25. مدیر کل از ایران قویاً می‌خواهد تمامی اقدامات لازم برای اعتمادسازی درباره ماهیت منحصرأ صلح آمیز برنامه هسته ای خود در زودترین زمان ممکن ادامه دهد.

26. مدیر کل آنگونه که شایسته است به ارائه گزارش‌های خود ادامه می‌دهد.

پاورقی (1) دو سالن آبشار به نام‌های سالن تولید A و سالن تولید B در نیروگاه غنی‌سازی سوخت طراحی شد. بر اساس اطلاعات طراحی ارائه شده از سوی ایران، 3 هزار دستگاه اصلی به Unit A214 باز می‌گردد که یکی از 8 واحد طراحی شده برای سالن تولید A محسوب می‌شود. چهار واحد دیگر سالن A که در آن کار نصب در حال پیشروی است، واحدهای A25, A26, A27, A28 قرار دارند.

پاورقی (2) نتایج نمونه‌های گرفته شده تا 5 آوریل 2008 در زمینه نیروگاه غنی‌سازی سوخت و تا 20 آوریل 2008 برای نیروگاه آزمایشی غنی‌سازی سوخت موجود هستند. این نتایج اجزای کوچک اورانیوم با غنای پایین (تا حداکثر 4 درصد از U-235)، اورانیوم طبیعی و اورانیوم تهی‌شده (تا حداقل چهار دهم درصد از غنی‌سازی U-235) را نشان داده‌اند.

پاورقی (3) مقادیر به دست آمده در نیروگاه غنی‌سازی سوخت نشان داد که سطح غنی‌سازی تا حداکثر چهار و نه دهم درصد از U-235 بود.

پاورقی (4): ایران این نگرانی‌ها را در نامه‌ای به تاریخ 5 سپتامبر 2008 به مدیر کل بیان کرد.

پاورقی (5): همانگونه که در گزارش مدیر کل (GOV/2008/15) پاراگراف 16 آمده است. این اسناد ارایه شده به ایران به نظر از منابع مختلف و در زمان‌های مختلف برگرفته شده است و از نظر محتوایی مفسب بوده و به نظر می‌رسد بطور کلی نامتناقض است

همشهری آنلاین